

Kädentaitajien^{4H}

vuodenajat

Ohjaajan opas

SISÄLLYSLUETTELO

Ohjaajalle	3
Talvi: Pörröinen punatulkku.....	4
Talvi: Lintulauta maitotölkistä.....	6
Kevät: Kukkasorminukke.....	6
Kevät: Ryjyruohoseinätekstiili.....	10
Kesä: Virkattu kesäeläinkirjanmerkki.....	12
Kesä: Puinen naulataulu.....	14
Syksy: Halloween-hämähäkki verkolla.....	16
Syksy: Maalattu varjostin.....	18
Kädentaitajat suunnittelevat juhlat	20
Kädentaitajien vuodenaikajuhlat	22
Kaavat	24

4H

Ohjeet: Marika Taskinen

Toimitus: Miitta Riekki

Kuvausjärjestelyt: Miitta Riekki, Marika Taskinen, Henri Korpi

Kuvat: Henri Korpi

Taitto: Tiina Rinne

Paino: Grano

Suomen 4H-liitto 2023

Ohjaajalle

Mielikuvitus lentoon, Kädentaitajat!

Kädentaitajien vuodenaajat -teemakerhossa seikkaillaan vuodenaikojen ja hauskojen hahmojen sekä tarinoiden parissa. Teemakerhossa tutustutaan helppoihin käsityötekniikoihin ja eri materiaalien käyttöön sekä ideoidaan erilaisia tarinoita tehtäviin liittyen. Jokaisella kerhokerralla askarrellaan vuodenaikateemaan liittyvä työ ja lopuksi suunnitellaan sekä toteutetaan yhteiset juhlat.

Oppaan tehtävät on suunniteltu erityisesti nuoremmille alakouluikäisille, 1.-3.-luokkalaisille, mutta tehtäviä voi hyödyntää vanhempienkin kerholaisten kanssa.

Kädentaitajat sukeltavat tekemisen maailmaan neljän vuodenaajan parissa. Huomaathan, että kerhokertojen järjestystä on mahdollista vaihtaa haluamaasi vuodenaikojen kierron järjestykseen. Tärkeintä on, että lopussa juhlitaan!

Luotujen hahmojen avulla voidaan sadutella ja tarinoida yhdessä. Kerhon viimeisellä kerralla omia kertomuksia on mahdollista esittää läheisille ja ystäville sekä leikkiä yhdessä.

Sadutus on menetelmä, jossa lapset otetaan mukaan ideoimaan tarinoita ja käyttämään rohkeasti mielikuvitustaan. Saduttamalla voidaan luoda yhteisiä maailmoja sanojen ja mielikuvien avulla, ohjaajia ja kerholaisia osallistaen. Tarkoituksena on, ettei kerhonoijaaja määrittele sadun aihetta tai rakennetta liiaksi etukäteen, vaan antaa kerholaisten ideoida vapaasti. Kerholaiset saavat siis itse päättää, millaisen tarinan tai esityksen lopulta luovat.

Tärkeintä yhteisessä tarinoinnissa on läsnäolo ja kuunteleminen. Tarkoituksena on sukeltaa yhdessä kerhokerran teemaan ja maailmaan. Sadutus liittyy toisten kunnioittamiseen ja luovuuden arvostamiseen. Jokaisen mielikuvitus on yksilöllinen ja arvokas. Tarinoimalla otetaan kerholaiset mukaan kerhokerran suunnitteluun ja toteutukseen.

Satu ja tarina voi muodostua monella tavalla: runona, näytelmänä, sana sanalta vuorotellen kerrottuna, jokaisen yksilöllisesti kirjoittamana, videoituna tai äänitettynä...

Kerhokerroilla keksityt sadut ja tarinat kannattaa kirjata ylös ja laittaa talteen loppujuhliin varten! Samoin kerhokerralla valmistetut käsityöt voidaan kerätä loppujuhliin näyttelyksi, jota perheenjäsenet ja kaverit saapuvat ihastelemaan.

Iloisia hetkiä Kädentaitajien vuodenaikojen parissa!

Kenelle:
7-9-vuotiaille

Kerhokerrat:
10

Kerran kesto:
1,5-2 h

TOP 4H
Tekemällä oppii parhaiten.

Talvi: Pörröinen punatulkku

Tällä kerhokerralla harjoitellaan tupsun valmistamista villalangasta. Langanpätkistä syntyy suloisenpehmeä punatulkku! Tekemisessä voi hyödyntää jämälan-koja ja kierrätykseen menevää pahvia. Lukekaa päivän teemaan liittyvä loru ja alkuinfo ennen työskentelyn aloittamista. Voit pyytää kerholaisia lukemaan lorun ja ohjeet sekä auttamaan valmisteluissa.

*Talvisessa maisemassa
lumituiskun vaaleassa
jotain punaista ja mustaa
se nokallansa hakkaa:
punatulkku pyörimässä
lintulautaa etsimässä!*

Punatulku on tutuimpia lintujamme. Se ei muuta etelään talveksi, vaan jää Suomeen. Kädentaitajat auttavat kotimaassa talvehtivia lintuja ruokkimalla niitä talvella.

Aika: 45–90 min

Taitotaso: ● ○ ○

Tarvikkeet: tukeva pahvi tupsun valmistusta varten, harmaa villalanka, punainen villalanka, sakset, musta kartonki, kynä

Tupsun valmistaminen

1. Leikkaa pahvista kaksi kiekkoa tupsun valmistusta varten. Kiekoissa tulee olla reikä keskellä langan kiertämistä varten. Voit käyttää oppaan lopussa olevan kaavan kuvioita apuna.
2. Leikkaa punaisesta villalangasta pitkähkö, moninkertainen langanpätkä. Kierrä lanka kahden kiekon ympäri.
3. Toista, kunnes olet kiertänyt lankaa hieman yli puolet kiekon alasta. Kierrä lankaa runsaasti, jotta tupsusta tulee tuuhea.
4. Leikkaa harmaasta villalangasta pitkähkö, moninkertainen langanpätkä. Kierrä lanka kahden kiekon ympäri.

5. Toista, kunnes kiekkoa ei enää näy.
6. Leikkaa valmiiksi noin 50 cm mittainen solmimislanka.
7. Leikkaa kierretyt langat auki kiekon harjan kohdalta. Varo, etteivät langat karkaa. Pari voi auttaa tehtävässä.
8. Pujota solmimislanka kahden pahvikiekon väliin. Tee tiukka solmu.
9. Lyhennä solmimislanka. Tasaa ja siisti tupsun pinta.

Punatulkun viimeistely

1. Leikkaa mustasta kartongista punatulkun muoto. Käytä halutessasi apuna oppaan lopussa olevan kaavan kuviota.
2. Pujota tupsu reikään.
3. Tee reikä ripustuslangalle. Leikkaa ja pujota haluamasi mittainen ripustuslanka. Solmi ja siisti ylimääräiset langanpätkät pois.

Pohdittavaksi: Mitä lintuja tunnistat ja tunnet? Voisiko niitä valmistaa samalla tekniikalla?

Vinkki: Tutkikaa ja eläytykää punatulkun arkeen. Mitä lintu tekee tavallisena talvipäivänä? Entä kesällä? Mistä se löytää ruokaa ja minne rakentaa pesän? Millaisia loruja tai tarinoita keksit päivän teemasta? Kirjoittakaa tai tallentakaa syntyneet tarinat muistiin!

Talvi: Lintulauta maitotölkistä

Tässä tehtävässä hyödynnetään kotoa löytyviä tyhjiä maitotölkkejä. Huomaathan, että tölkin pinta on vahamaisen liukas, eikä siihen välttämättä tartu tavallinen maali. Spray-maalin hankkimiseen tarvitaan 18 vuotta täyttänyt henkilö.

Lukekaa päivän teemaan liittyvä loru ja alkuinfo ennen työskentelyn aloittamista. Voit pyytää kerholaisia lukemaan lorun ja ohjeet sekä auttamaan valmisteluissa.

*Talvi saapui,
lumi maan peitti
lintulauta siivekkäitä
houkuttelee.
Ihminen lintulaudalle
evästä heitti,
niitä linnut nokkii ja
maiskuttelee!*

Aika: 30 - 120 min

Taitotaso: ● ● ○

Tarvikkeet: maito- tai mehutölkki, kaksi suoraa keppiä pituus noin 25 cm, merkitsemistussi, mattoveitsi tai sakset, ripustusnaru, (Koristeluun: spraymaalaa, maali- tussit tai väripapereita ja liimaa)

1. Pese maitotölkki ja anna sen kuivua.
2. Suunnittele lintulautta:
Lintulaudan voi valmistaa oikeaksi lintulaudaksi tai sisällä pidettäväksi koristeeksi. Oikea ruokintapaikka vaatii vedenkestävän koristelun: spraymaalin ja/tai maali- tussit.
Sisäkoriste voi olla koristeltu väripape- reilla ja siihen piirretyillä kuvioilla. Maito- tölkin muovitettuun pintaan tavallinen kynä ei tartu.
3. Koristele maitotölkki haluamallasi tavalla.
4. Merkitse tölkkiin myös ruokinta-aukot ja keppien kohdat. Leikkaa aukot matto- veitsellä, tarvittaessa yhdessä ohjaajan kanssa. Jos mattoveistä ei ole saatavilla, myös teräväkärkiset sakset käyvät.
5. Huomioi, että pitkät kepit tulevat ristik- käin ja keppi vedetään aina maitopurkin

Lintulaudan antimet auttavat lin- tuja selviytymään pitkän talven yli. Valmiille laudalle voi laittaa lintujen evääksi esimerkiksi maapähkinöitä, auringonkukansiemeniä, kauraa tai hirssiä. Kädentaitaja, muistathan, että jos talviruokinnan aloittaa, sitä ei saa lopettaa kesken talvikauden!

läpi. Tämän takia toinen reikäpari on hie- man ylempänä kuin toinen. Katso esimerkki kuvasta.

6. Huomioi, että jos käytät spraymaalaa, koris- telun on tapahduttava ohjaajan tai aikuisen kanssa. Spraymaalin ostoon vaaditaan 18 vuoden ikä. Seuraa tarkasti maalipurkin ohjeita. Maalaa ulkona ja suojaa ympäristö sekä itsesi.
7. Tee tölkin yläosaan reikä ripustusnaru vart- ten teräväkärkisillä saksilla
8. Leikkaa sopivan mittainen ripustusnaru. Pujota naru reiästä ja solmi ripustuslenkiksi. Lintulautta on nyt valmis käyttöön!

Pohdittavaksi: Onko kotona, ystäväillä tai sukulaisillasi ollut lintulautta? Kerro siitä niin pal- jon kuin muistat: millainen ja missä se oli, millaiset linnut siellä ruokailivat, mitä siellä oli tarjolla. Miksi lintuja kannattaa ruokkia talvella?

Vinkki: Suunnitelkaa ja näytelkää pienissä ryhmissä tai pareittain pieniä hauskoja esityksiä lintujen kohtaamisesta lintulaudalla, pohditta- vaksi-keskustelun pohjalta. Kirjatkaa muistiin, millaisia tarinoita syntyi!

Kevät: Kukkasorminukke

Tällä kerhokerralla taiteillaan keväiset sorminuket askarteluhuovasta. Käytäthän neulaa varoen! Lukekaa yhdessä päivän teemaan liittyvä loru ja alkuinfo ennen työskentelyn aloittamista. Voit pyytää kerholaisia lukemaan sekä auttamaan valmisteluissa.

*Kevät saapuu
ja aurinko nauraa
kukat kauniisti maata koristaa.
Narsissit ja leskenlehdet tervehtii
kevään säteet
ihollemme hiipii.*

Aika: 30–90 minuuttia

Taitotas: ● ○ ○

Tarvikkeet: askarteluhoopaa, kynä tai merkitsemisliitu, sakset, kirjontalankaa tai ohutta puuvillalankaa, teräväkärkinen neula

1. Suunnittele oma kukka tai oman kasvisi värit.
2. Voit tehdä itse kaavat tai käyttää oppaan lopussa olevaa valmista kaavaa.
3. Merkitse ja leikkaa kasvien osat askarteluhoovasta kaavan avulla.
4. Ompele halutessasi kasville kasvot.
5. Myös kukkien lehdet on hyvä ommella tässä vaiheessa kiinni yhteen varsikappaleeseen.
6. Ompele kasvin varren etu- ja takakappale yhteen etupistoin. Huomioi, ettei lehden kohdalla pisto näy etukappaleella. Muista solmu alussa ja päättely pujottelemalla lanka nurjalle puolelle pistoihin.
7. Kiinnitä irtonaiset osat (kukka, lehdet) ompelemalla etupistoin kasvin varteen. Muista solmu alussa ja päättely pujottelemalla lanka nurjalle puolelle pistoihin.

Mistä tietää, että on kevät?

Lumi sulaa ja luonto herää pikkuhiljaa. Yksi varmimmista kevään merkeistä on leskenlehtien ilmaantuminen kadunvarsille. Tässä tehtävässä valmistetaan kevään kukkia ja mielikuvituskasveja sorminukeiksi ja kynien koristeiksi.

Pohdittavaksi: Mitä kevätkukkia kasvaa villinä luonnossa? Mitkä ovat puolestaan puutarhan ensimmäiset kukkivat? Mitä kukkia tunnistat?

Vinkki: Voit suunnitella myös oman kukan tai keväeseen liittyvän eläimen. Millaisia keskusteluja ne voisivat käydä toistensa kanssa? Mikä on kivaa, mikä jännittävää tai hauskaa? Ohjaaja aloittaa jutteluleikin piirissä ja kerholaiset voivat jatkaa ja täydentää. Kirjatkaa tarinat ja ideat muistiin!

Kevät: Ryijyruohoseinätekstiili

Kerhokerralla opetellaan ryijysolmun tekoa ja luodaan ikioma ryijyruoho koristeeksi hyödyntämällä luonnosta löytyviä keppejä ja puiden oksia. Ethän poimi eläviä oksia, vaan pelkästään maahan pudonneita keppejä tätä tehtävää varten! Lukekaa yhdessä päivän teemaan liittyvä loru ja alkuinfo ennen työskentelyn aloittamista. Voit pyytää kerholaisia lukemaan lorun ja ohjeet sekä auttamaan valmisteluissa.

*Kevään tullen nurmikko herää
vihertävä matto mullan päällä
lepää.*

*Valo hellii, sade kastelee
ruoho kasvaa ja hymyilee!*

Aika: 30–90 minuuttia

Taitotaso: ● ● ○

Tarvikkeet: puun oksia 5kpl (pituus noin 30 cm/kpl), (puukko), sakset, mittanauha tai viivoitin, ryijykude: matonkuteet, kankaasta tai trikoosta leikattuja 2 cm leveitä ja 50 cm pitkiä suikaleita

1. Siisti tarvittaessa puun oksien päät puukolla, ohjaajan valvonnassa.
2. Leikkaa 2 cm leveitä ryijykuteita kankaasta. Käytä apuna viivoitinta tai mittanauhaa. Jos käytät valmista matonkudetta, ohita tämä vaihe.
3. Pätki kuteet 50 cm pitkiksi pätkiksi.
4. Sido ryijysolmut aivan vieriviereen jokaiseen puun oksaan. Katso malli ryijysolmujen solmimiseen kuvasta. Jätä oksien päihin 2–3 cm alue, johon ryijysolmuja ei sidota.
5. Valmista ripustusnauha: sormivirkkaa matonkuteesta tai ryijysuikaleista haluamasi mittainen, kuitenkin vähintään 1 metrin mittainen nauha.
6. Taita ripustusnauha kaksin kerroin.

Kevät on jo pitkällä, kun Kädentaitaja kuulee ruohonleikkuukoneen äänen ja haistaa ruohon tuoksun. Leikattu ruoho on siisti, mutta samalla tehdään nurmikolle palvelus: rikkakasvit pysyvät poissa. Leikatusta ruohosta tulee myös tuuheampi ja se kestää paremmin kulutusta. Tällä kerhokerralla valmistetaan hauska ryijyruoho kangassuikaleista.

7. Ryijy muodostuu, kun ryijysolmulliset oksat kiinnitetään ripustusnauhaan tasaisin välein.
8. Pujota ensimmäisen ryijyoksan kummatkin päät sormivirkkauksen alimpiin reikiin. Jätä 5 cm väliä.
9. Pujota loput ryijyoksat sormivirkatun ripustusnauhan reikiin aina 5 cm etäisyydelle toisistaan.
10. Ripusta ryijy haluamaasi paikkaan.

Pohdittavaksi: Oletko auttanut ruohon leikkaamisessa? Millaisilla välineillä ruohikkoa voi leikata? (vastaus: puutarhasakset, viikate, työnnettävä ruohonleikkuri, päältä ajettava ruohonleikkuri, robottiruohonleikkurit)

Vinkki: Ryijyruohon voi tehdä yksin, pareittain tai ryhmänä. Kivaa koristetta voi myös käyttää esityksen tai leikin taustana. Hyödyntäkää valmiita töitä ja ideoikaa keväiseen teemaan liittyvä esitys tai tarina! Kirjatkaa tarina tai ideat ylös.

5. KERHO-
KERTA

Kesä: Virkattu kesäeläinkirjanmerkki

Tällä kerralla opetellaan virkkausta sormin tai virkkuukoukulla! Voit tuoda malliksi muutamia eläinhahmoja, mutta kerholaiset saavat suunnitella myös omia kesäisiä kirjanmerkkiahmojaan. Lukekaa yhdessä päivän teemaan liittyvä loru ja alkuinfo ennen työskentelyn aloittamista. Voit pyytää kerholaisia lukemaan lorun ja ohjeet sekä auttamaan valmisteluissa.

*Kesä maalaa värit riemujuhlaan
eläimet mukana juhlaan kulkee.
Tallennan värit merkkiin
ja huomaa:
kesän ilon sain vangittua
hetkeen yhteen.*

Aika: 30–90 minuuttia

Taitotaso: ● ○ ○

Tarvikkeet: (virkkuukoukku), villa- tai puuvillalankaa, sakset, kartonkia, (maalaustarvikkeet tai värikynät), liimaa

1. Suunnittele kesäinen eläinhahmo tai käytä oppaan lopusta löytyvää valmista kaavaa. Leikkaa eläinhahmo kartongista.
2. Maalaa, väritä tai koristele eläin halutessasi.
3. Virkkaa tai sormivirkkaa langasta ketjusilmukan pätkiä koristeeksi. Jos tarvitset ohjeen sormivirkkauksen aloitukseen, käytä avuksi YouTube-videota hakusanalla sormivirkkaus.
4. Voit käyttää yhtä lankaa ja virkata pidemmän pätkän tai tehdä useita lyhyempiä pätkiä.
5. Liimaa ketjusilmukkanauhut kartongille. Anna kuivua ja kirjanmerkkisi on valmis!

Vesi kimmeltää kauniisti ja taivaalta kuuluu tuttu ääni; lokkihan se siellä huutelee. Kalastusreissu läheisen kanssa tuo kalan maisteltavaksi tai isommankin saaliin kotiin viemisiksi. Kesään liittyy paljon mukavaa tekemistä ja erilaisia eläimiä. Minkä kesäisen asian tai eläimen sinä haluaisit ikuistaa kirjanmerkiksi?

Pohdittavaksi: Mikä on suosikkieläimesi ja miksi? Kerätkää kerhoryhmän lempieläimet yhteen. Voitte suunnitella, piirtää ja leikata suosikkieläimistänne lisää hahmoja tulevia kerho-kertoja varten.

Vinkki: Leikitään eläimillä! Mikäli eläimiä on paljon, voidaan perustaa eläinten urheilukilpailut! Mikä olisi sellainen laji, jossa kaikki olisivat mahdollisimman tasavertaisia? Ideoikaa yhdessä loru tai tarina, jossa esiintyy kerhokerralla luotuja hahmoja.

Kesä: Puinen naulataulu

Tällä kerhokerralla vasaroidaan ja tehdään hauskat naulataulut! Huomioithan, että kerholaisten vasarointia ja naulaamista täytyy valvoa, jotta vältytään tapaturmilta. Varaa kerhokerralle varmuuden vuoksi kylmäpussi, jos hutilyöntejä sattuu. Lukekaa yhdessä päivän teemaan liittyvä loru ja alkuinfo ennen työskentelyn aloittamista. Voit pyytää kerholaisia lukemaan lorun ja ohjeet sekä auttamaan valmisteluissa.

*Kesän aikana kasvoi kuusi
lennähti tikka sen rungolle.
Kuusen latvassa nakutteli ja huusi
kurkotti kauemmas taivaalle.*

Aika: 30–90 minuuttia

Taitotaso: ● ● ○

Tarvikkeet: puukiekkoo, laudanpätkä tai vastaava pala puuta, (saha), kynä ja paperia, viivoitin, nautoja, vasara, villa- tai puuvillalankaa

1. Suunnittele oma versiosi kuusesta tai muusta kasvista paperille. Yksinkertaisuus on valttia!
2. Jäljennä oma mallisi puukiekkoon. Merkitse myös naulan paikat noin 1,5 cm etäisyydelle toisistaan.
3. Naulaa nautoja puuhun ohjaajan avustuksella ja valvoessa.
4. Kiinnitä lanka: Tee aloitusnaulan kohdalle solmu. Etene naulalta toiselle siten, että kierrät langan aina samalta suunnalta naulan ympäri.
5. Viimeistele työ. Tee lopetuskohtaan solmu ja siisti langanpätkät. Pujottele langanpätkät tarvittaessa kierretyn langan väliin.

Metsässä kasvaa monenlaisia puuta. Kuusivaltaisia metsiä on noin neljännes Suomen kaikista metsistä. Suomi on kuitenkin pitkä maa, jonka eri osissa viihtyvät erilaiset kasvit. Esimerkiksi aivan pohjoisessa ei ole kuusia ollenkaan. Mitähän puuta ja kasveja kasvaa Lapissa? Tällä kerhokerralla valmistetaan hauska nauto-aulu, jossa hyödynnetään puuta.

Pohdittavaksi: Mitä puulajeja Suomessa kasvaa? Millaiset lehdet tai neulasen eri puilla on? Muistellaan ja luetellaan yhdessä. Miksi puut ja metsä ovat meille tärkeitä? Kuinka usein sinä käyt metsässä?

Vinkki: Kehitelkää kerholaisten kanssa metsäteemainen esitys tai tarina. Miten nauto-auluja voisi hyödyntää osana tarinointia? Tallentakaa esitykset videolle tai kirjatkaa syntyneet tarina muistiin!

Syksy: Halloween-hämähäkki verkolla

Kerhokerralla tehdään hauskoja käpyhämähäkkejä, ja hämähäkinverkko luonnosta löytyvistä oksista. Parhaiten valmistukseen sopivat auenneet männynkävyt ja kuivat, kapeat oksat. Ethän kerää eläviä oksia, vaan pelkästään maahan pudonneita keppejä. Lukekaa yhdessä päivän teemaan liittyvä loru ja alkuinfo ennen työskentelyn aloittamista. Voit pyytää kerholaisia lukemaan lorun ja ohjeet sekä auttamaan valmisteluissa.

*Kostea kaste aamuisin kimaltaa,
hämähäkin verkko helmiä hohtaa.
Hämyssä hämähäkki verkossaan
lepää,
syksy saapui, on aika hyvästellä
kesää.*

Aika: 30–45 minuuttia

Taitotaso: ● ○ ○

Tarvikkeet: **Hämähäkki** männynkäpyjä, askartelupunos eli piipunrasseja 4 kpl, kartonkia, tusseja, sakset, liimaa **Hämähäkinverkko** tukevia oksia, lankaa, sakset

1. Tee hämähäkille jalat. Taita askartelupunos kahtia. Aseta keskikohta männynkävyyn suomujen väliin ja taita päät vastakkaisiin suuntiin toiselta puolen käpyä.
2. Toista vielä 3 kertaa. Hämähäkille tulee siis yhteensä 8 jalkaa. Halutessasi taita vielä jalkaterät askartelupunokseen.
3. Piirrä silmät tussilla kartongille. Voit kokeilla hämähäkille erilaisia ilmeitä.
4. Leikkaa ja kiinnitä silmät liimaamalla.

Hämähäkin verkko

1. Hämähäkinverkko tehdään pareittain.
2. Lapsi A asettaa kaksi keppiä ristikkäin siten, että niistä muodostuu leveä X-kirjain. Lapsi B sitoo kepit yhteen narulla. Jotta kepit pysyisivät paikoillaan, pitää narua kiertää oksien ympäri.
3. Lapsi A asettaa kolmannen kepin X-kirjai-

Hämähäkillä on yleensä kahdeksan silmää ja kahdeksan jalkaa. Hämähäkit eivät ole hyönteisiä, vaan hämähäkieläimiä. Hämähäkit punovat verkon saalistaakseen hyönteisiä. Jotkut hämähäkit pyydystävät saaliin vaanimalla tai juoksemalla. Tällä kerhokerralla pääset valmistamaan oman hämähäkin verkkoineen!

men muodon keskelle. Keppien väli on suurin piirtein sama. Lapsi B sitoo kepit yhteen narulla.

4. Valmistetaan seitti. Lapsi A pitelee hämähäkinseitin runkoa. Lapsi B sitoo narun keskikohtaan solmulla ja alkaa kierittää sitä ympäri runkoa. Naru pysyy paikoillaan, kun sen kierittää 1–2 kertaa kepin ympäri, ennen seuraavaan keppiin siirtymistä.
5. Kun hämähäkinseitti on valmis, tehdään solmu. Halutessa langasta voi tehdä myös ripustuslenkin.

Pohdittavaksi: Miksi hämähäkinseittejä on usein autiotaloissa ja luolissa? (Vastaus: Niissä on hämää ja rauhallista.) Miten verkon tekeminen sujui parin kanssa? Mikä oli helppoa ja oliko joku hankalaa?

Vinkki: Hämähäkki liitetään usein syksyn Halloween-juhliin. Vaikka hämähäkit eivät ole pelottavia, ne pitävät syksyiseen juhlateemaan kuuluvasta pimeästä. Kädentaitajat, leikkikää tekin Hämähäkin pimeäpiilosta omassa kerhotilassa! Etsijä voi käyttää taskulamppua. Entä millaisen jännittävän tarinan voisit kehittää hämähäkkiin liittyen? Kirjatkaa kerholaisten ideoimat tarinat muistiin!

Syksy: Maalattu varjostin

Syksyyn valoa tuo itse maalattu ja askarreltu varjostin, joka valaistetaan LED-valosarjalla tai -kynttilällä. Huomaathan, että askarteluun tarvitaan riittävän tukevaa akvarellipaperia, jotta lyhty pysyy hyvin kasassa. Lukekaa yhdessä päivän teemaan liittyvä loru ja alkuinfo ennen työskentelyn aloittamista. Voit pyytää kerholaisia lukemaan lorun ja ohjeet sekä auttamaan valmisteluissa.

*Syksyn valoa hehkuvaa
oranssia, keltaista ja punertavaa,
värit kauniit paperille ikuistan
syksyisen luonnon vielä muistan.*

Aika: 30–90 minuuttia

Taitotaso: ● ○ ○

Tarvikkeet: tukeva akvarellipaperi 2 kpl A4, maalaustarvikkeet, lyijykynä ja viivoitin, pyykkipojat, neula ja villalankaa tai ompelukone, sakset, LED-valoja tai LED-kynttilöitä varjostimen sisälle

1. Maalaa akvarellipaperit haluamillasi väreillä. Anna kuivua.
2. Mittaa papereiden lyhyestä reunasta 2 cm ja vedä hento viiva. Jos ompelet käsin, merkitse myös ommelmerkit 1–1,5 cm välein.
3. Kiinnitä akvarellipaperit vastakkain pyykkipojilla. Jos ompelet käsin, tee reikä ompelua varten ommelmerkkien kohdalle.
4. Ompele merkittyä viivaa pitkin ompelukoneella suoralla ompeleella tai käsin etupistoin. Käsin ompelussa ompelet ensin toiseen reunaan ja palaat alkupisteeseen täyttäen välit, jolloin ompeleesta tulee aivan oikean tikin näköistä.
5. Muista myös lankojen päättely. Käsin ompelussa langanpääät pujotellaan ompe-

Syksyn tullen illat pimenevät ja valon määrä vähenee. Luonto pukeutuu syysväreihin, lehdet muuttuvat kellertäviksi ja oransseiksi ja putoilevat maahan. Eläimet valmistautuvat hiljalleen talveen. Tällä kerralla valmistetaan syksyisiin väreihin sopiva varjostin, joka tuo valoa hämärään!

6. Varjostimesta syntyy valaisin, kun laitat sen sisään turvallisen LED-valosarjan avoimessa purkissa tai LED-kynttilän. Kun paperin sisään laittaa valolähteen, varjostin pullistuu muotoonsa.
7. Ethän jätä valoa koskaan turhaan palamaan tai ilman valvontaa!

Pohdittavaksi: Mikä on lempipuuhaasi syksyisin? Entä millä tavalla luonnossa elävät eläimet valmistautuvat syksyyn ja talven tuloon? Miltä syksyinen pimeys sinun mielestäsi tuntuu?

Vinkki: Varjostimien valmistuttua kokeilkaa niitä! Sammuttakaa kerhotilan valot ja sytyttäkää LED-valot. Vaikuttavatko eri värein maalatut paperit varjostimen valoon? Millaisia varjokuvia, varjoesityksiä ja tarinoita voisit keksiä valojen avulla? Kirjatkaa esitysideoita tai kerholaisten keksimät tarinat muistiin.

Kädentaitajat suunnittelevat juhlat

On aika suunnitella kerhokauden huipennus eli päätösjuhlat! Tällä kerralla askarrellaan kutsukortteja ja värikäs viirinauha. Lukekaa yhdessä päivän teemaan liittyvä loru ja alkuinfo ennen työskentelyn aloittamista. Voit pyytää kerholaisia lukemaan lorun ja ohjeet sekä auttamaan valmisteluissa.

*Kutsun kirjoitan, toivon sinut
mukaan juhlaan
tule nauttimaan ja kanssamme
nauramaan.
Värejä ja riemua,
juhlahumua iloista!*

Kädentaitajat valmistelevat kerhokauden päätösjuhlia. Toiseksi viimeisellä kerralla tehdään juhla viirejä tilaan. Tehtävän viiri on 2,35 metrin mittainen. Halutessasi voit tehdä lyhyemmän tai pidemmän viirinauhan.

1. Kädentaitajien juhlassa esitellään mikä on 4H-kerho. Mukaan voidaan kutsua kerholaisten perheenjäseniä ja kavereita. Juhlassa kerrotaan ja näytetään, mitä kaikkea kerhokauden aikana on tehty. On myös mahdollista pitää esityksiä, lukea kerhossa keksittyjä tarinoita ja tietysti herkutella!
2. Kädentaitajien juhlan sisältö suunnitellaan yhdessä. Aluksi pohditaan, miten käsityöaskartelut ovat esillä. Voisiko niiden avulla esittää jonkun esityksen? Herkutellaanko juhlissa nyyttäriperiaatteella vai sovitaanko, kuka tuo mitään? Lopuksi voisi olla vapaata leikki- ja juttelu-aikaa. Mitä muuta ohjelmaa kerholaiset haluaisivat?
3. Päätetään, keitä kutsutaan juhliin. Tulevatko perheet? Voisiko esimerkiksi yksi kavertulla tutustumaan kerhoon ja kerhotekemisiin ja juhliin?
4. Päätetään juhlalle nimi. Piirretään ja/tai maalataan juhlan kutsu tai juliste. Mui- tetaan kertoa kutsussa juhlan nimi, aika ja paikka. Annetaan kutsuille kortti tai lähetetään kutsu viestillä.
5. Valmistetaan juhla viirit. Koristellaan tila ja laitetaan käsityöaskartelut kauniisti esille.
6. Sovitaan mahdolliset vastuut juhlissa (herkujen tuonti, järjestäjät, juontajat). Muistetaan sopia myös, miten käsityöaskartelujen mukaanotto ja siivous tapahtuu.

Kädentaitajien juhla viiri

Aika: 30 minuuttia

Taitotaso: ● ○ ○

Tarvikkeet: eri värisiä kopiopapereita, kynä ja viivoitin, sakset, lahjanarua vähintään 2,35 m, liimaa tai kaksipuoleista teippiä

1. Leikkaa salmiakinmuotoisia viirejä 9 kpl. Käytä apuna oppaan lopussa olevaa kaavaa.
2. Ota lahjanaru esille. Jätä alkuun lahjanarua sitomisnaruksi 30 cm.
3. Taita viiri kaksin kerroin ja avaa uudestaan. Aseta lahjanaru viirin taitteeseen. Liimaa tai teippaa lahjanauha kiinni.
4. Liimaa viiri kolmioksi. Laita liimaa tai kaksipuoleista teippiä viiriin lahjanarun ylä- ja alapuolelle. Taita kaksin kerroin kolmioksi.
5. Jätä väliä 5 cm.
6. Toista kohdat 3-5 vielä 8 kertaa.
7. Jätä lopuksi lahjanaruun sitomisvaraa yhteensä 30 cm.

Pohdittavaksi: Mitkä asiat tekevät juhlasta onnistuneen? Millaisissa juhlissa sinä olet ollut?

Vinkki: Viirikolmio voi toimia myös taitettava kutsuna, kunhan sen koristelee ja kirjoittaa kutsuun tarvittavat tiedot. Kutsuun voi keksiä hauskan juhlarunon tai -lorun!

10. KERHO-
KERTA

Kädentaitajien vuodenaikajuhlat

Jos leivotte tai valmistelette juhla-herkkuja yhdessä, kurkkaa esimerkiksi TOP-tehtäväpankin (www.toptehtavat.fi) teemat:

- Itsetehdyt makeiset
- Leipurit vauhdissa
- Synttäreiden järjestäminen

Voisiko juhlissa tarjoilla eri vuodenaikoihin liittyviä herkkuja? Millaisia ideoita keksitte?

On aika viettää kerhokauden huipennusta, Kädentaitajien vuodenaikajuhlia!

Juhlahetken käsikirjoitus

1. Kerhonojaja tai juontajat toivottavat aluksi kaikki tervetulleeksi. Kaikki kerholaiset esittäytyvät leikin avulla. Mikäli juhlavieraista on vähän, myös he voivat esittäytyä. Jos lapset juontavat, kerhonojaja auttaa tarvittaessa.
2. Juontaja kertoo, millainen ohjelma on luvassa. Aluksi esitellään käsityöaskartelut. Jos tekijät haluavat, he voivat kertoa tekemisestä lisää. Sitten herkutellaan. Lopuksi on vapaata leikkiä tehdyillä käsitoilla.
3. Juontaja kertoo, milloin siirrytään vaiheesta toiseen. Kun juhla-aika loppuu, kerrotaan: "Nyt juhlat ovat loppuneet, kiitos kun kävitte!". Sitten siivotaan yhdessä jäljet.

Esittäytymisleikki

Aika: 15 minuuttia

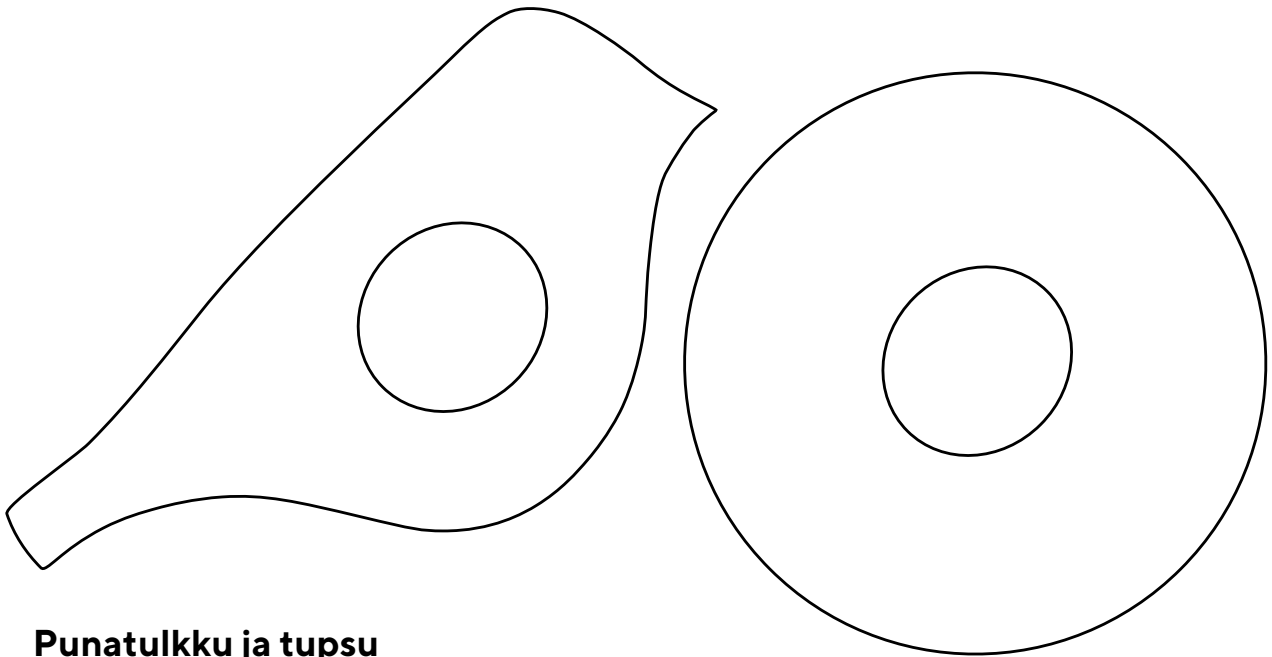
Taitotaso: ● ○ ○

Tarvikkeet: lankakerä

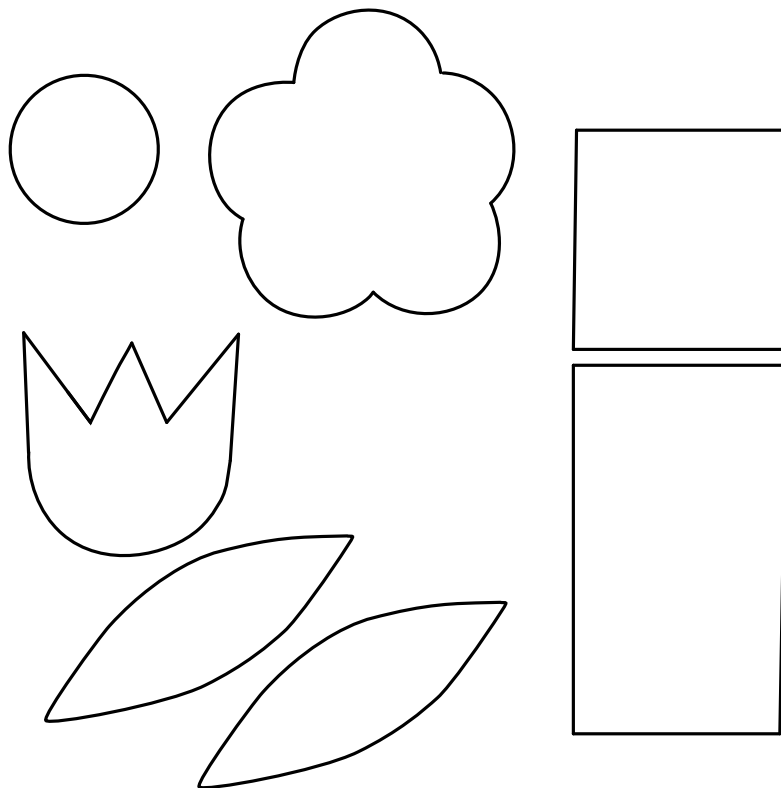
1. Leikin ohjaaja tai juontaja kertoo leikin idean: Jokainen esittelee itsensä saatuaan lankakerän sanomalla etunimen ja etunimen ensimmäisellä kirjaimella alkavan sanan tai asian, josta pitää. Muut toistavat nimen.
2. Leikin ohjaaja aloittaa. Hän heittää lankakerää ilmaan ja sanoo: "Hei, nimeni on Laura Lammas." Muut vastaavat: "Hei, Laura Lammas."
3. Ohjaaja heittää lankakerän seuraavalle. Hän sanoo ohjaajan mallin mukaisesti nimensä samalla heittäen lankakerää ilmaan, ja muut vastaavat kuten edellä.
4. Näin esittäytyvät mallin mukaisesti.

Iloista juhlahetkeä!

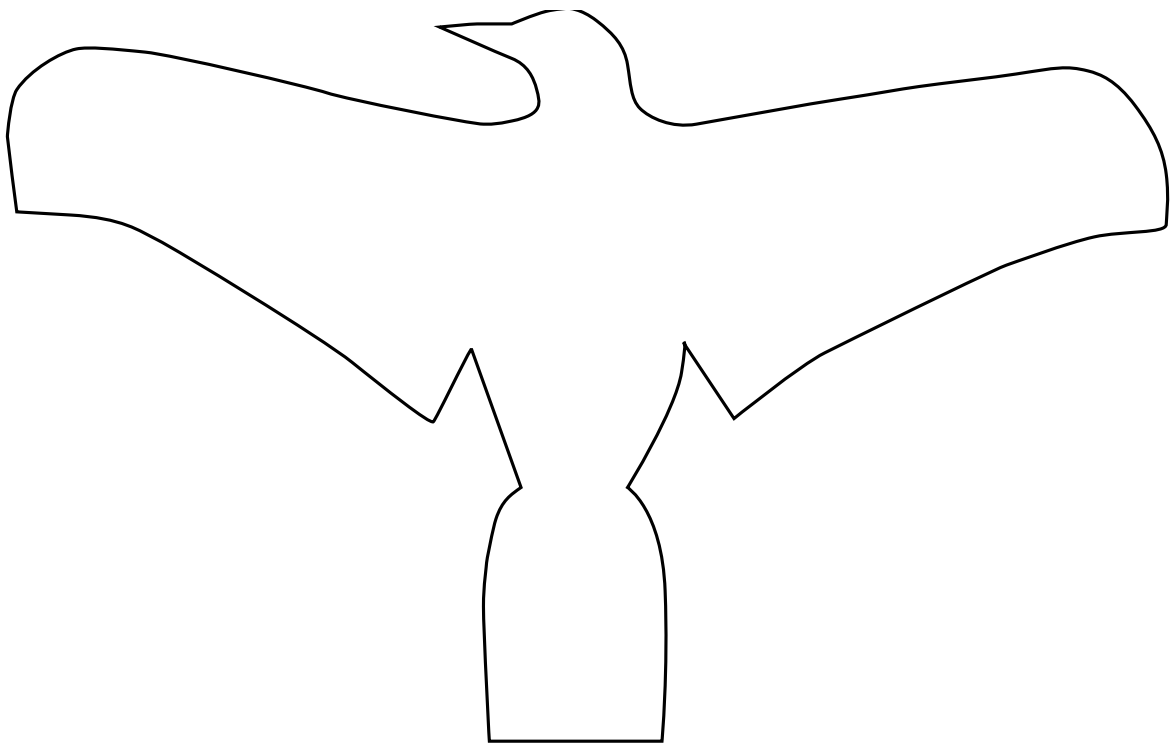
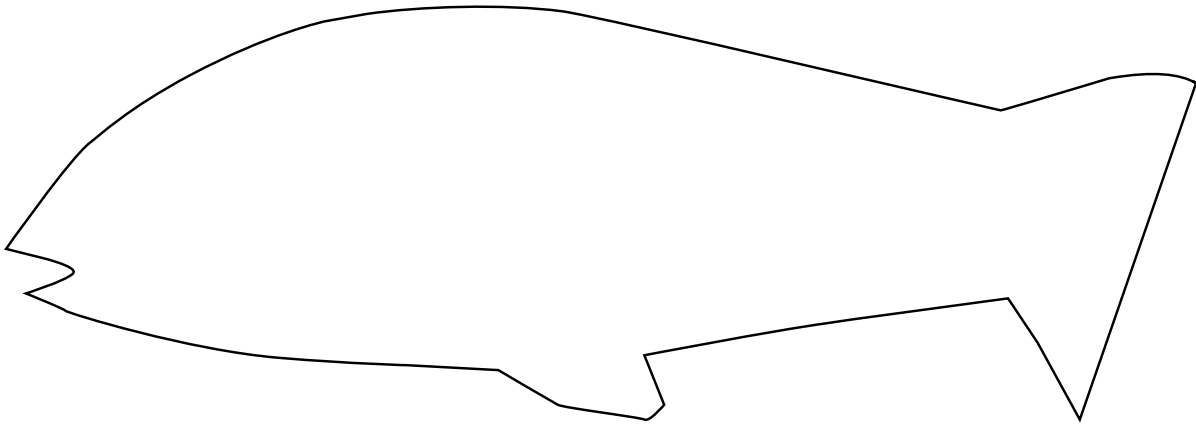
Kaavat

Punatulkku ja tupsu

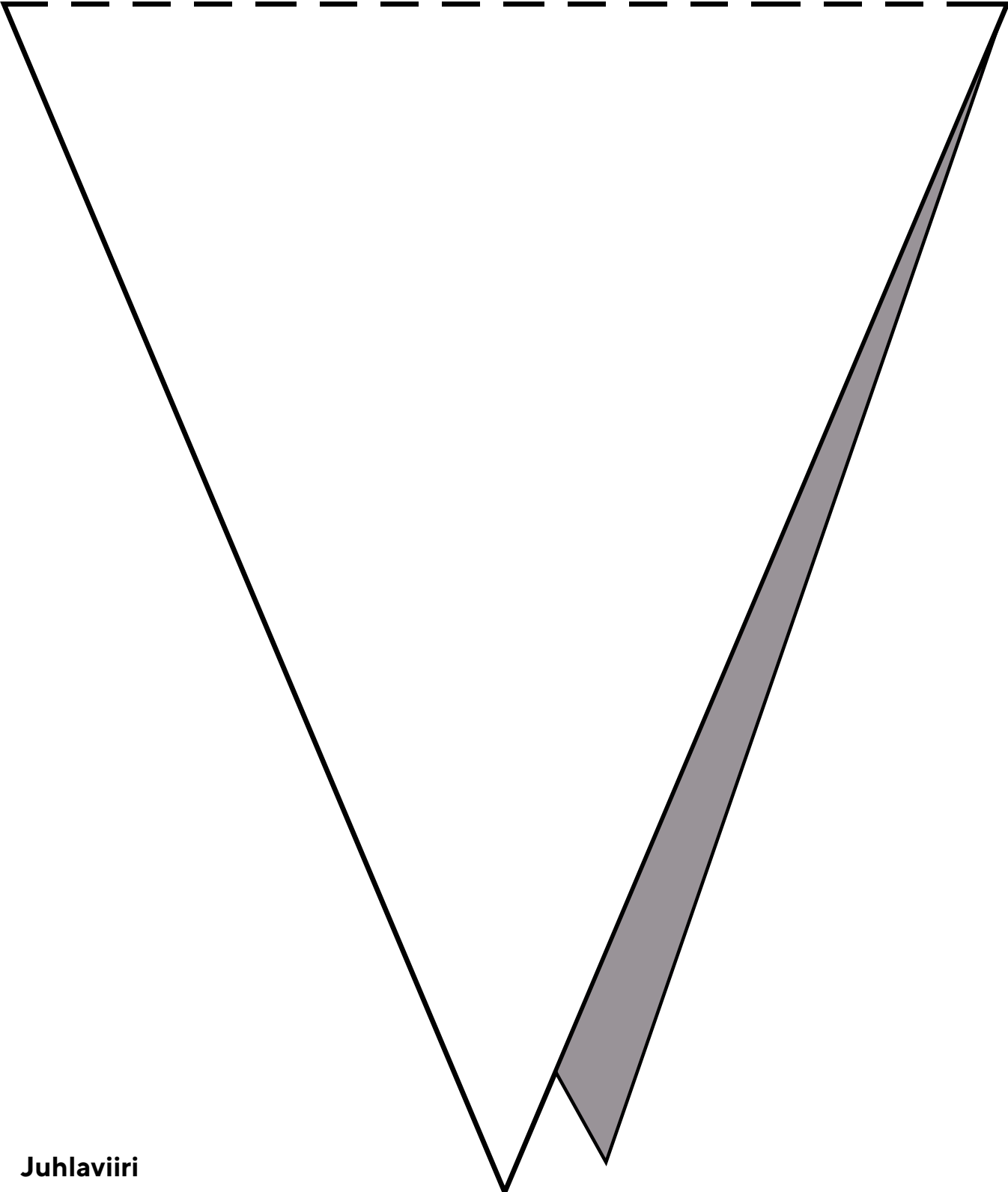

Kukka-sorminukke

Virkattu eläinystävä, lokki ja kala

Taite

Juhlaviiri

**4H on lasten ja nuorten järjestö.
Tehtävämme on lapsen ja nuoren
onnellisen kasvun tukeminen niin,
että jokainen voisi löytää paikkansa
yhteiskunnasta ja olla sen aktiivinen
ja vastuullinen jäsen.**

**4H:ssa lapset ja nuoret saavat
valmiuksia kestävään elämäntapaan,
työelämään ja yrittäjyyteen.**

4H

Suomen 4H-liitto

Karjalankatu 2 A, 00520 Helsinki

@4hsuomi

@4hsuomi

@4hsuomi

@4hsuomi

@4hsuomi